

„Bio do škol - Jak na to?“

manuál pro zavádění biopotravin do školních zařízení vypracovaný v rámci projektu „Bio do škol“

Autor:
PRO-BIO LIGA
ochrany spotřebitelů potravin
a přátel ekologického zemědělství

Realizaci projektu finančně podpořilo:

„Bio do škol - Jak na to?“

manuál pro zavádění biopotravin do školních zařízení vypracovaný v rámci projektu „Bio do škol“
www.biopotravinadoskol.cz

Následující informace a doporučení odrážejí zkušenosti získané během pilotního projektu „Bio do škol“ realizované ho v MŠ Semínko v Praze Toulcově dvoře. Největší relevanci mají následující údaje především pro Prahu a okolí, nicméně mohou poskytnout základní vodítko pro realizaci podobných projektů i v ostatních krajích ČR.

Realizace projektu zavádění biopotravin do stravování klientů školského zařízení probíhala v následujících 10ti základních krocích. Těchto deset stupňů považujeme za zásadní k úspěšnému zavedení biopotravin do stravování ve školském zařízení.

1. Oslovení zřizovatele školky

Ze všeho nejdřív je třeba oslovit zřizovatele školky a projednat s ním váš záměr – zavedení biopotravin do školního jídelníčku. Úspěšné zavedení biopotravin do jídelníčku je přímo závislé na postoji zřizovatele školského zařízení. Proto je vhodné osobní jednání se zřizovatelem, podpořené vhodnými argumenty k zavedení biopotravin (např. prokázání zájmu rodičů viz krok 3, prokázání vhodnosti biopotravin ve stravě dětí, atp.). V případě vstřícného postoje zřizovatele je vhodné předem vyjednat podmínky a plán plnění projektu.

2. Oslovení vedení mateřské školy

Dále je třeba realizaci domluvit a projednat s vedením školky (včetně hospodářky, kuchařky, atp.) a zjistit ochotu a zájem zavedení biopotravin do dětského stravování (např. setkáním s odborníkem na biopotraviny, odborníkem na dětské stravování atp.) a domluvit průběh a podmínky projektu, včetně podrobného časového harmonogramu a určit odpovědnou osobu za plnění projektu.

3. Oslovení rodičů

Záměr zavést biopotraviny do stravování dětí je nevhodnější představit rodičům na třídní schůzce a při té příležitosti zjistit pomocí např. dotazníkového šetření jejich zájem o zařazení potravin v biokvalitě, ale také jejich ochotu zaplatit za ně vyšší cenu (předem je vhodné zjistit jak se cena jídel po zavedení biopotravin změní). Při té příležitosti je vhodné uspořádat besedu o biopotravinách (přizvat odborníky na biopotraviny a výživu), případně rozdat informační materiály na dané téma. Dotazníky použité ke zjištění postojů rodičů v projektu Bio do škol naleznete na webu www.biopotravinadoskol.cz.

S výsledky dotazníkového šetření je vhodné seznámit nejen představitele školy, ale i samotné rodiče, např. vyvěšením dat získaných šetřením na školní nástěnce, případně jiným způsobem.

„Bio do škol - Jak na to?“

manuál pro zavádění biopotravin do školních zařízení vypracovaný v rámci projektu „Bio do škol“
www.biopotravinnydoskol.cz

4. Vytipování a oslovení potenciálních dodavatelů

Potenciální dodavatele bioproduktů oslovte prostřednictvím dotazníkového šetření buď e-mailem, v případě farmářů bývá vhodnější kontakt telefonický. Zjistěte možnosti dodavatelů v zásobování z logistického, množství i cenového hlediska. Z našich zkušeností vyplývá, že právě dodavatelská část projektu bývá velkým problémem, protože jen malý podíl námi oslovených farmářů je schopen své produkty pravidelně zavážet. Kontakt a jednotlivé ekologické farmy naleznete v adresáři na www.biospotřebitel.cz. V ideálním případě by dodavatelé měli pocházet z nejbližšího okolí, což jednak může přispět k jejich rozvoji, a také snížit dopravní náklady. Chceme-li se vydat cestou nejmenšího odporu, je nejsnazší oslovit velkoobchodníky s biopotravinami.

5. Výběr dodavatelů a surovin

Na základě dotazníkového nebo telefonického dotazování vyberte dodavatele (farmáře, výrobce, velkoobchody...), kteří školce nabídnou nejlepší cenu, ale především, kteří jsou schopni pravidelně dodávat bioprodukty v dostatečném množství.

Co se týče produktů, největším problémem je tradičně v ČR maso, dále také sýry českého původu v biokvalitě a mimo sezónu i zelenina.

Školka také objednává poměrně malé množství, proto se problém distribuce a dovozu ještě umocňuje. Realizace projektu na více školách v jednom městě je pro dodavatele ekonomicky výhodnější a realizace projektu je pak snazší.

6. Objednávka

Vyžádejte si od školky jejich dosavadní objednávkový list a vytipujte komodity v biokvalitě, které jsou cenově výhodné anebo ve stejné cenové relaci v porovnání se stávajícími konvenčními produkty. S takto vytipovanými produkty a soupisem komodit, které je možno v biokvalitě objednat oslovte hospodářku (vedení) MŠ. První objednávku je vhodné zprostředkovat.

Následuje období zkušebního zavedení biopotravin. Doporučujeme dobu 1 rok, s průběžným monitoringem po 3 měsících.

7. Zkušební zavedení bio

V tomto bodě se objevuje po problémech s distribucí a dovozem biopotravin další významný problém a tím je financování zkušební doby zavedení bio do školky. Školka zpravidla nemá finanční rezervu, ze které by se mohl doplatit rozdíl

„Bio do škol - Jak na to?“

manuál pro zavádění biopotravin do školních zařízení vypracovaný v rámci projektu „Bio do škol“
www.biopotravinydoskol.cz

cen konvenční x bio. I když nadpoloviční většina rodičů se zvýšením ceny souhlasí, nelze cenu stravování zvýšit. Rodiče, kteří se jednoznačně nevysloví pro zvýšení cen v podstatě nelze přesvědčit bez zkušebního zavedení biopotravin. Proto je třeba najít jiný zdroj financování zkušebního zavedení biopotravin. Oslovit např. Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo školství, či hledat finance v dotačních titulech ministerstev či z fondů EU.

V průběhu zkušební doby zavedení biopotravin do školky je vhodné uspořádat přednášku pro rodiče a seznámení s ekologickým zemědělstvím a biopotravinami i pro děti.

8. Výlet pro děti na ekofarmu

Aby i děti věděly, co to „bio“ znamená, dozvědí se to nejlépe na návštěvě ekofarmy, kde je sedlák provede, ukáže jim zvířata, pěstování zeleniny, obilí, ovoce, případně zpracování faremních produktů. Vhodnou farmu pro uspořádání výletu pro děti hledejte v adresáři na www.biospotřebitel.cz. S farmářem je třeba se vždy předem domluvit. Po výletě na ekofarmu je dobré využít jejich zážitků, na jejichž základě si utvářejí postoje a vztah k živé přírodě.

9. Odborné konzultace s odborníkem na výživu

Vzhledem k tomu, že úprava biopotravin může nést určitá specifika (kratší trvanlivost, přirozenější chuť, užší výběr surovin apod.) je dobré zajistit konzultaci kuchařek z MŠ s odborníkem na výživu, případně s kuchařem, který má zkušenost s vařením z biopotravin. Tyto konzultace mohou přinést i nové nápady a inovace stávajícího jídelníčku.

10. Zhodnocení zkušebního provozu

Po skončení doby zkušebního zavedení je vhodné znovu dotazovat rodiče a na základě jejich reakcí je možné zhodnotit celý projekt, případně navýšit cenu za stravu dítěte ve školce denně.

11. Celkové zhodnocení

Na základě výstupů z jednotlivých dílčích projektových aktivit, z hodnocení rodičů i dětí a z finanční náročnosti zařazení biopotravin do školního jídelníčku lze vyvodit závěrečné hodnocení úspěšnosti projektu. Pokud byl projekt úspěšný, školka by měla být schopna a sama v biostravování pokračovat bez vnější pomoci.

„Bio do škol - Jak na to?“

manuál pro zavádění biopotravin do školních zařízení vypracovaný v rámci projektu „Bio do škol“
www.biopotravinadoskol.cz

Doporučené zdroje:

Literatura:

Illková Olga, Vašíčková Zdeňka: *Zdravá výživa v mateřské škole*. Portál, Praha 2004. ISBN: 80-7178-890-2

Zemanová Hana: *Biokuchařka Hanky Zemanové*. Smart Press, Praha 2005.

Michalová Anna: *Česká biokuchařka*. Fontána, Olomouc 2001

Internet:

Webový portál o českém biosvětě s adresářem farem, prodejen a výrobců biopotarvin, kalendářem akcí atd.

www.biospotrebitel.cz

Web projektu Biopotravin do škol realizovaného sdružením EPOS:

www.biodoskol.cz

PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců

Nevládní organizace sdružující rolníky, zpracovatele, prodejce, obchodní organizace, spotřebitele, školy a podniky služeb orientující se na produkty ekologického zemědělství

www.pro-bio.cz

KEZ, o.p.s. (Kontrola ekologického zemědělství)

Nevládní nezisková organizace, která zajišťuje odbornou nezávislou kontrolu a certifikaci v systému ekologického zemědělství.

www.kez.cz

BIO měsíčník pro trvale udržitelný život

Jediný časopis, který se od roku 1993 systematicky věnuje problematice : biopotravin, ekologického zemědělství, biodiverzity, permakultury, atd. neziskovým organizacím.

www.vhpress.cz

Realizátor projektu:

**PRO-BIO LIGA ochrany spotřebitelů potravin
a přátel ekologického zemědělství**

Kubatova 1 č.p. 32, 102 00 Praha 10 – Hostivař

IČO: 75030586, DIČ: CZ 75030586

tel: 272 660 501, gsm: 720 114 543

e-mail: bioliga@pro-bio.cz , www.biospotrebitel.cz